שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

דף עבודה | מסכת בבא קמא, דף ב ע"א (המשנה)

ארבעה אבות נזיקין והצד השווה שבהם

חלק א: השלימו את החסר

השלימו את המילים החסרות במשנה מתוך מחסן המילים. שימו לב: מילה אחת מיותרת.

מחסן מילים

לֵילֵךְ · הָאֵשׁ · אֲבוֹת · בְּמֵיטַב
חַיִּים · וּשְׁמִירָתָן · הַבּוֹר · תּוֹלָדוֹת

ארבעת האבות, ובמה הם שונים

מַתְנִי׳ אַרְבָּעָה _____ נְזִיקִין: הַשּׁוֹר, וְהַבּוֹר, וְהַמַּבְעֶה, וְהַהֶבְעֵר. לֹא הֲרֵי הַשּׁוֹר כַּהֲרֵי הַמַּבְעֶה, וְלֹא הֲרֵי הַמַּבְעֶה כַּהֲרֵי הַשּׁוֹר; וְלֹא זֶה וְזֶה שָׁוִין בָּהֶן רוּחַ _____, כַּהֲרֵי _____ שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים;

הבור, והצד השווה

וְלֹא זֶה וְזֶה שֶׁדַּרְכָּן _____ וּלְהַזִּיק, כַּהֲרֵי _____ שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לֵילֵךְ וּלְהַזִּיק. הַצַּד הַשָּׁוֶה שֶׁבָּהֶן – שֶׁדַּרְכָּן לְהַזִּיק, _____ עָלָיו; וּכְשֶׁהִזִּיק – חָב הַמַּזִּיק לְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי נָזָק, _____ הָאָרֶץ.

ועכשיו לפסוקים: כתבו ליד כל פסוק לאיזה אב נזיקין הוא שייך.

הפסוק בתורה	האב
"כִּי תֵצֵא אֵשׁ וּמָצְאָה" (שמות כב, ה)	
"וְכִי יִגֹּף שׁוֹר אִישׁ אֶת שׁוֹר רֵעֵהוּ" (שמות כא, לה)	
"וְשִׁלַּח אֶת בְּעִירֹה וּבִעֵר בִּשְׂדֵה אַחֵר" (שמות כב, ד)	
"וְכִי יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר" (שמות כא, לג)	

חלק ב: מה מיוחד בכל אב?

השלימו את הטבלה במילים שלכם. בעמודה האחרונה כתבו מקרה מהחיים של היום שמתאים לכל אב.

האב	מה מיוחד בו? (לפי המשנה)	מקרה מהחיים שמתאים לו
שור		
בור		
מבעה		
הבער (אש)		

חלק ג: שאלות הבנה

1. מה הם "אבות" לפי רש"י? ומה זה אומר על "תולדות"?

2. מה המחלוקת בין רב לשמואל: מהו "מבעה"?

3. במה האש שונה מהשור ומהמבעה? מה היינו חושבים אילו התורה לא כתבה אותה (לפי רש"י)?

4. מהם שלושת הדברים שמשותפים לכל האבות ("הצד השווה")?

5. האם בעל כלב שהזיק חייב לשלם, אף שבתורה כתוב "שור"? הביאו מקור מהרמב"ם או מהשולחן ערוך.

חלק ד: חשבו על זה

המשנה אומרת על כל הנזקים "ושמירתן עליך". כתבו "תקנון של בעלים אחראיים": חמישה כללים לבעלים של כלב, של אופניים חשמליים או של כדורגל בחצר, שישמרו שלא יגרמו נזק לאחרים. ליד כל כלל כתבו לאיזה אב נזיקין הוא קשור.

בונוס: ציירו

ציירו את ארבעת אבות הנזיקין כארבעה סמלים (כמו אייקונים בטלפון). מתחת לכל סמל כתבו במילה אחת מה מיוחד בו.